

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 37

Скопје, четврток 9 декември 1948 год.

Год. IV

Ракописите се испраќаат во дупликат на адреса „Службен весник на Народна Република Македонија“ Пошт. фах 51 — Скопје. Ракописите не се враќаат.

Овој број чини 4 динари. Претплатата за една година износи 250 динари. Чековна сметка при Народната банка на ФНРЈ — Централа за НРМ бр. Скопје бр. 8.901.812

247

ОДЛУКА

НА ВЛАДАТА НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА И РАБОТАТА НА ОКОЛИСКИОТ НАРОДЕН ОДБОР ЗА СКОПСКА ОКОЛИЈА

На седница на Владата на НРМ посветена на претресењето организационата положба и начинот на работа на Околинскиот народен одбор за скопска околина, држана на 23 октомври 1948 година на која што присуствуваа и сите членови на извршниот одбор на околинскиот народен одбор на скопска околина, од кога го саслуша извештајот на секретарот на Извршниот одбор на Околинскиот народен одбор (другарот Милан Петровски) и извештајот од раководителот на Комисијата на Претседателството на Владата на НРМ (другарот Мито Димитровски) и дискусијата за работата и организацијата на Околинскиот народен одбор — Владата на Народна Република Македонија констатира:

Во својата работа на извршувањето задачите пред кој што беше поставен како и во зацврстувањето на народната власт во околината, Околинскиот народен одбор во основта има постигнато успеси. Околинскиот народен одбор успеа планот за откуп на жито да го оствари 100%, откупот на волната да го изврши 100%, планот за апробација на житарици да го натфрли за 51%, откупниот план за месо во третото тромесечје од оваа година да го натфрли за 33%, да го наголеми прометот на стоки меѓу градот и околината, да ја прошири задружната мрежа во околината, да го исполнува буџетот во вкупната сума, правилно да го изврши облогот со данокот на доход од земјоделците при кое што 8% од најбогати данакоплатци се обложени со 45% од целокупниот даночен облог, да го намали бројот на оболелите од маларија така што од 789 заболени во ланската година во оваа година има само 88 заболели.

Околинскиот народен одбор во својата досегашна работа и покрај постигнатите успеси при исполнувањето на задачите пред кои што беше поставен има пројавено низа слабости:

Околинскиот одбор не успеал да ги мобилизира сите одборници во решавањето на задачите поставени пред организацијата на државната управа и народната власт. Народниот одбор не ги одржува редовно своите заседанија — најмалку на два месеца еднаш, како што предвидува Уставот на НРМ член 98. Заседанијата протекнуваат без поактивно учество на самите одборници. Најчесто голем број одборници на нив не присуствуваат. На нив не се третираат прашања од локален карактер. Не се формираат комисиони нити совети за исполнување на одделни задачи поставени од васадањата на народниот одбор нити поедини одборници се задолжуваат со конкретни задачи. — Народниот одбор недоволно ја развивал одговорноста на извршниот одбор и неговите членови пред одборот.

Во токот на целата година ни еден од месните одбори и нити еден одборник не е поднел отчет пред своите избирачи за својата работа.

Околинскиот одбор не е успеал да ја координира во доволна мера својата работа со работата на масовите организации и да ги мобилизира работните маси во исполнувањето на своите задачи. Околинскиот народен одбор ја потценил огромната важност на масовната политичка работа при спроведувањето на стопанските културно-просветните и други задачи, туку ги спроведува до голема мера по админи-

стративен пат. Не ги користел соборите и бирачите за мобилизирање на масите и за решавање на прашања што се од поголемо значење.

Организацијата на извршниот одбор е закржјала и оставена таква каква што беше кон крајот на 1946 година. Това е во несклад со денешните задачи кои се постават пред одборот. Извршниот одбор не пројавил разбирања нити упорито спроведување на реорганизацијата на своите служби. Не ги спроведува директивите на погорните органи по организационите прашања, што би му помогнале во спроведувањето на неговите задачи. Доколку е вршена реорганизација, она е спроведена чисто формално (на пример во поверенството за трговија).

Методот на работата не е задоволителен. Начинот на работата е кампањски. Извршниот одбор не ги оспособува своите поверенства и нивниот апарат за самостојно спроведување на задачите од нивните сектори. Пракса е, за одделни задачи да се мобилизира целиот извршен одбор (неговите повереници и службеници) (на подолг временски период за спроведување на одделните задачи).

Не постои контрола над спроведувањето на донесените решенија од седниците на извршниот одбор. — Во поверенствата не се одржуваат работни састанци.

Околинскиот одбор не го решил прашањето за сместување на своите служби што се одразува негативно на квалитетот на работата.

Извршниот одбор го превзимал во свои рацисвршавањето на задачи што стојат пред месните народни одбори. — Претседателите и секретарите на месните народни одбори ги повикува во одборот многу често и несистемно. Месните народни одбори биваат пренатрпани со администрација. — Месните одбори нередовно се состануваат (Љубанци) а во низа месни одбори исполнувањето на задачите е препуштено и до голем степен на службениците. — Извршниот одбор не се грижел доволно за оспособувањето на месните народни одбори. Не е водена сметка за нивниот сместување, чистота и уредноста во нивните канцеларии нити се истакнати табличко со званичните називи на одборите. — Извршниот одбор е допуштил, во месните народни одбори составени од повеќе села да се создаваат така наречени „селски одбори“ кои што го разбиваат организационото единство на тие месни одбори.

Околинскиот народен одбор иако имал можност скоро секојдневно да бара директна помош од министерствата и да успостави со нив непосреден контакт, тоа не го направил. Владата на НРМ констатира дека министерствата и другите републикански установи до денес не му пружија на извршниот одбор доволна помош, иако за тоа имаа најголеми можности нити го провераваа исполнувањето на своите директиви. Околинскиот одбор за скопска околина во 1948 година редко кој од помошниците министри го посетил.

Околинскиот народен одбор и Градскиот народен одбор за град Скопје не воспоставиле меѓусобна соработка по низа заеднички проблеми.

Околинскиот одбор не презел доволно сериозни мерки за стручно и политичко издигање на својот кадар, иако од 111 службеника само 12 службеника имат средно и високо образование. — Извршниот одбор некал курс на усталување на кадарот по одредените места, поради својата слаба грижа за кадарот, честите ступања и преместувања од едно на друго поверенство. — Во извесни месни одбори сеште службениците нередовно се плаќаат (Сингелич, Пе-

Околинскиот народен одбор во областа на стопанството пројави две основни слабости:

Што не му посвети доволно внимание на зголемувањето на приносот од земјоделството и развивањето на сточарството, дозарството и овоштарството во околицата, како непосредни фактори од Петогодишниот план и покрај тоа што 98% од населението се занимава со земјоделство. Сеидбенниот план за 1947/48 го исполнил само 78%.

Што не схватил дека неговата основна задача, да го ориентира стопанството во околицата кон нуждите на град Скопје, и по тој начин да го повеќе народниот доход на својата околица.

Така на пример: Планираните земјишни површини за засевање со градинарски и фуражни култури се недоволни да ги подмират потребите на околицата, а камо ли да водат сметка за нуждите на градот; млекопроизводството во околицата од ослободувањето е во постојано опаѓање; стопанството „ИЛИНДЕН“ допрва сега се организира.

И покрај постигнатите резултати во развитокот на задругарството, на тој сектор се пројавени следните слабости: планот за проширување дејноста на задругите не се остварува; кредитите одобрени за задругниот сектор се искористени само со 33,33% во 44 земеделски задруги книговодството не е редовно; службениците во задругите нередовно се платени.

Во развитокот на локалното стопанство околинскиот народен одбор нема вложено доволно грижа; бројот на локалните стопански претпријатија е ограничен (7 државни и задружни; занаетчиски работилници во околицата нема, и ако населението има голема потреба од занаетчиски производи и услуги; во недоволна мера се искористени постојеките сировини трска, плетени кошници, дрвени лажичи и сл. Производните планови на претпријатијата за производства на тули, вар дрва не се исполнуваат.

Сврзаната трговија во околицата се развива стихийно. Планот за потребите на индустриски стоки за сврзана трговија и распределувањето на стоките се врши од Околинскиот задружен сојуз без увид и контрола од Околинскиот народен одбор; задружните продавници немаат доволно стоки. — Проблемот на дополнителното снабдување не е решавано; снабдувањето на работниците и нивните семејства е оставено само на обезбедените артикли.

Планот за потребите на населението во 1949 год. е изработен административно и поради тоа е нереален (на пример, годишно на човек се паѓа по 4—6 чивта чевли); мрежа за трговија со производи по комерцијални цени не постои; — планот за откуп на аемеделски производи кој што не спаѓаат во обавезен откуп слабо се исполнуваат (сено 41,8%, слама 10,4%). — Околинскиот народен одбор, на кој на тоа има услови не организирал ни едно туристичко излетиште во околицата.

Планот за изнајдување работна рака и нејзиното вклучување во производство е исполнет само 32%.

Комуналните прашања во селата не се решавани; планот за изградба на патишта, мостови, чесми и др. околинскиот народен одбор го изработил канцеларски и не го реализира со помош на работните маси.

Во областа на културно-просветната социјално-здравствена дејност:

Околинскиот народен одбор сериозно ја запоставил својата работа на културно-просветното поле. Во токот на училишната 1947/48 год. надвор од училиштата останала 44% деца кои што подлежат на обавезно школување; од 73 училишни згради ремонтирани и оспособени се за работа во 1948/49 год. само 18, а ни едно училиште не е обезбедено со дрва. — Постојекниот учителски кадар неравномерно е распределен. — Планот за опишнување не е исполнет.

Здравствената помош на населението во околицата во главно е сведена на лекарски прегледи во околинската амбуланта.

Околинскиот народен одбор посветил недоволна грижа и за сместувањето, правилната исхрана и запослување бегалци од Егејска Македонија.

Врз основа на сето изложено, Владата на Народна Република Македонија ја донесува следната

ОДЛУКА

Го задолжува Околинскиот народен одбор (другарот Милан Петрозски) да ги отстрани посочените недостатоци во досегашната работа на околинскиот одбор и тоа:

ПО ОРГАНИЗАЦИОНИТЕ ПРАШАЊА

1. — Извршниот народен одбор редовно да го свикнува народниот одбор на заседание (најмалку на два месеца еднаш) и на нив да поднесува извештај за својата работа.

Дневниот ред и материјалот за вasedанијата на народниот одбор претходно да се разгледуваат на седници на Извршниот одбор и потоа благавременно доставуваат на одборниците на народниот одбор — да организира активно учество на народните одборници во работата на заседањата, развивајќи конструктивна критика за работата на извршниот одбор и неговите поедини поверенства. Да обезбеди редовно идење на одборниците на заседањата на народниот одбор и да им осигури храна, преноќиште и накнада на патните трошоци.

Во рок од еден месец да разработи конкретен план за отчет на сите народни одборници од околинскиот одбор и местните народни одбори за нивната работа, пред избирачите. Извршниот одбор да им помогне на сите претседатели и секретари на местните народни одбори во подготвувањето на нивните отчети.

Да ги задолжи сите местни народни одбори во рок од еден месец да направат конкретен план за одржување на собори на бирачите, како и да им спомогне во нивното спроведување.

Околинскиот народен одбор да ги спроведи својте стопански задачи секогаш само врз основа на масовна политичка работа, да ги поврзе стопанските задачи со политичка работа, координирајќи ја својата работа со работа за организациите на Народниот фронт.

2. — До 31 декември 1948 год. да се спроведе реорганизација на службите во извршниот народен одбор према Уредбата на Владата на НРМ за организација на управниот апарат на народните одбори и да се обезбеди редовното функционирање на службите спрема новите напатствија.

3. — Извршниот народен одбор да го ликвидира кампањското свршавање на задачите, поставувајќи го тежиштето на својата работа на оспособување поверенствата и местните народни одбори за самостојно извршување на нивните задачи. — Решително треба да се прекине со праксата да се по задачи од еден сектор испратат на терен службеници од др. сектори а за поверениците тоа да се сведи на најмала мера.

Во поверенствата и управите да се заведат редовни работни састанци на колегиумите.

Секретаријатот обавезно и редовно да го следи исполнувањето на задачите од седниците на Извршниот одбор во периодот помеѓу две седници со тоа, на наредните седници да се поднесува извештај од поверенствата по поставените им задачи.

4. — Околинскиот народен одбор за сместување на своите служби, веднаш да пристапи кон изградба на привремена административна зграда, која што да се изгради до 1 мај 1949 година.

5. — Извршниот народен одбор да им пружи најголема помош на местните народни одбори во нивното оспособување и самосталување. Во рок од 20 дена да се направи план за давање конкретна помош на месните народни одбори. — Да ги задолжи членовите на извршниот и народниот одбор да одржат состаници со местните народни одбори на кои што би се претресувала нивната работа и по тој начин пружи нужна помош.

Да се прекине со праксата, задачите на местните народни одбори да се спроведуваат од службениците на околинскиот одбор, мимо местните народни одбори.

Во рок од 20 дена да се направи план за одржување семинари за во зимскиот период со секретарите и претседателите на местните народни одбори поодделни стопански и дру ги прашања.

Да се заведе пракса на поднесување извештаји од страна на местните народни одбори за својата работа пред извршниот народен одбор на седници посветени на тоа прашање. — Првото полагање сметка од определен месен народен одбор да биде организирано до 1 декември 1948 год.

Најдоцна до 31 декември 1948 год. сите местни народни одбори да се сместат во простории што ќе им овозможат правилна работа, нивните простории да се уредат и одржуваат во примерна чистота а да се по сите згради на местните нар. одбори постават службени натписи.

Да се ликвидираат веднаш така наречените; селски одбори и затоа да се обезбеди нивното функционирање на Месните народни одбори составени од повеќе села, претставуват една организациона целина.

6. — Околинскиот извршен одбор се задолжува да обезбеди постојана и цврста врска на поверенствата по вертикала на линија со нивните ресурси.

Со Градскиот народен одбор Скопје да успостави најтесна соработка, во прв ред по стопанските прашања.

7. Извршниот одбор неопходно да поведе курс на устулавање службениците на нивните работни места. — Во токот на зимскиот период да одржи курсеви за оспособување административниот кадар на местните народни одбори на службениците во околинскиот народен одбор неговите претпријат-

тија и установи. — Да ја осигури друштвената исхрана на својот службенички кадар.

Од 1 ноември 1948 год. го ликвидира нередовното плаќање на службениците по месните народни одбори и одборски претпријатија.

Персоналната служба на Владата на НРМ да му укаже помош на околинскиот извршен одбор на тој начин што ќе му додели известен број службеници со стручна спрема.

ВО СТОПАНСКИТЕ ПРАШАЊА:

1. — Да пристапи кон изработка на Петгодишен план за развитокот на стопанството во околинјата и со помошта на планската комисија на НРМ да го изготви до први март 1949 год.

2. — Да поведе упорна борба за извршување на добиените плански задачи, запазување на планската дисциплина и определените рокови.

3. — Да ја ориентира економијата на околинјата кон задоволување консумативните потреби на град Скопје. Во таа цел да се ревидира сеидбениот план за 1948/49 год., така, да се предвидат за градинарски и фуражни култури поголема површина од предвидените од досегашниот план. — Во рок од 2 месеца да направи оперативен план за развивање краварството и живинарството во околинјата, создавајќи своја околинска фарма за живина (во Катлановското блато) и краварник, а и во задругите такви да се создаваат — до крајот на 1948 година да извршат припреми за оснивање на околински овоштен расадник.

4. — Специјално внимание да посвети на земеделските задруги за проширување и зацврстување на нивната мрежа; да развие политичка работа во задругите и да ги користи демократските форми за што поактивно учество на задругарите во животот на задругите, за колективно поставање и решавање на задачите, за одговорноста на задружните управи и службеници пред задружните собранија.

Околинскиот народен одбор да води постојана грижа за остварување планот за развитокот на секторите во задругите и нивните економии. — Да им пружи поголема помош на работните земјоделски задруги за нивно проширување и организационо зацврстување, за заведување бригаден и групен систем на работа за уредување книговодство и др.

5. — Во рок од 1 месец да оствари план за проширување мрежата на локалните производи и стопански претпријатија и занаетчиски работилници и проширување делатност на истите, користејќи ги сировините на околинјата (трска и да зголемување производството на керамици во туланата „Полет“ и др.); да ја заостри борбата за исполнување производните планови во претпријатијата.

6. — Плански да раководи и уште повеќе да се заложува за развивање трговијата по сврзани цени, особено спрема ситните стопани; да ја раководи распределбата на индустријските стоки во околинјата;

Во рок од 20 дена да направи план за проширување мрежата на задружните продавници; до крајот на 1948 год. да створи продавници за трговија со производи по комерцијални цени;

Да обезбеди контрола над работата на месните народни одбори за редовното издавање карти за снабдување на работниците и нивните семејства. — Да го изврши планот за откуп на сено, слама и др.

7. — Да го исполни планот за изнајмување работна рака и нејзиното вклучување во производството.

ПО КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИТЕ И СОЦИЈАЛНО-ЗДРАВСТВЕНИТЕ ПРАШАЊА

1. — Во рок од 20 дена да направи предлог до Министерството за просвета на НРМ за прераспделување учителскиот кадар во околинјата и план за амбулантни школи; да обезбеди редовно посетување на училиштето од запишаните ученици; да пристапи кон поправка на училишните згради и најкасно до 20 ноември 1948 година да ги доведе во исправност сите училишни згради во рок од 1 месец да ги обезбеди сите училишта со дрва за огрев. — Да ги превземеме сите неопходни мерки за исполнување планот за описменување во 1948/49 година.

2. — Да организира лекарска помош на населението на самиот терен; да ја засили работата на општа хигиена во селото да ја подобри работата на санитарната инспекција во околинјата.

3. — Веднаш да превземе најенергични мерки и во рок од еден месец да го реши прашањето за сместување, исхрана и запослување на бегалците од Егејска Македонија.

Се задолжаваат сите Министерства, секретаријатот за координација на локална управа и Одделението за законодавство и организација на државната управа на Претседателството на Владата на НРМ да му пружат на Околинскиот

народен одбор непосредна и стајна помош во спроведувањето задачите од оваа одлука со цел тој да се ослободи што поскоро од своите организациони и други слабости.

Се задложува Извршниот народен одбор на ОНО за Скопска околија (другарот Милан Петровски) на 1 март 1949 година да поднесе извештај на Владата на НРМ за извршување задачите од оваа одлука.

Министер за комунални работи,

К. Георгиевски,

Претседател на Владата,
Л. Колишевски, с. р.

248

РЕШЕЊЕ

НА ВЛАДАТА НА НРМ ЗА ОПФАЌАЊЕ

НА ДЕЦА КОЈ ШТО ПОДЛЕЖАТ НА ЗАДОЛЖИТЕЛНО ШКОЛУВАЊЕ ВО ОСНОВНИТЕ УЧИЛИШТА

Врз основа на поднесениот извештај од екипата испратена од Претседателството на Владата на НРМ која што обиколи шест околии Владата на НРМ на својата седница одржана на 18 XI 1948 год. констатира:

Министерството за просвета во својата работа на извршувањето основните задачи во областа на основното школоство има постигнато извесни успеси. Тие успеси особено се постигнати во областа на создавањето на материјална база за проширување мрежата оси. училишта со изградувањето на голем број нови училишта и отварањето на седмолетки по селата и со оспособување на учителски кадар за училиштата, отварање на школи на македонски јазик и на јазиците на националните малцинства Албански и Турски.

Така во Македонија се изградени, обновени и реновирано 293 училишта, отворени се 1252 училишта од кој што 965 Македонски, 185 Албански, 91 Турски и 11 Српски, за кој што преку учителски курсови е создаден учителски кадар од 1561 учител.

Но покрај овие успеси Министерството за просвета во својата досегашна работа пројави низа големи слабости и пропусти.

Од 168.350 деца кои што во НР Македонија подлежат на задолжително школување не се опфатени 42.320 деца. Од опфатените ученици нередовни се 14.253, што значи во НР Македонија се создаваат 56.753 нови аналфabetи.

Министерството за просвета и народните одбори немаат точен преглед за положбата на теренот, ниту за бројот на децата што подлежат под задолжително школување.

Слабо се разработени формите за соработка по тоа прашање меѓу народните одбори и масовните организации, Родителско-учителските одбори не се организирани на полно места, а до колку се организирани, често не живеат редовно. Единствени мерки што се превземени за опфаќањето на децата во училиштата тоа се многу ретки општи масовни конференции и посидначни административни мерки. Народните одбори и масовните организации не се ангажираа доволно со проблемот на опфаќање на децата и не го разбрале како едно важно општо-политичко и општо-државно прашање.

На теренот нема доволен број училишта и учители, а во самото Министерство за просвета и други претпријатија се навоѓаат учители што би можеле да бидат заменети со други нестручни лица. Покрај това распоредот на учителите е неправилен.

Меѓу извесни учители владее недоволно сериозен однос и љубов спрема својот позив. Од друга страна Министерството за просвета и народните одбори не обрнала доволно внимание за зацврстување на дисциплината како и да се ликвидираат причините од кои што таа произлегува. Исто така не е обрнато никакво внимание на сместувањето и снабдувањето на учителите, а големиот број преместувања (470) внесуваат нередовност и незадоволство.

Положбата со училиштата во многу околии е лоша. Голем број од нив уште не се приспособени за редовна настава и немаат прозорци, здравни и основен инвентар, како клупи и табли, поради кои што има паралелки што работат на отворен простор и училишта без и една клупа. Покрај горното, има училишта сместени во згради што не одговараат на таа цел, а во некој места тие се уште се ползуват од МНО и други установи.

Во поголем број околии училиштата не се снабдени со дрва што може сосем да ја спречи наставата и со онај ученици кои што се опфатени.

Во еден дел шиптарски и турски села се јавува како голема пречка за опфаќање на децата влијанието на оците и непуштањето на женските деца на училиште.

Мензи скоро никаде нема организирано, а интернати се слабо снабдени со наместај и продукти. Исто така не

е обрнато внимание на снабдувањето на децата со отпечени и облекло, што претставува голема пречка онаму каде што се пашаа до училиштата по мет, шест и седум километра.

Причините за големиот број не опфатени и вработени деца како и за положбата по училиштата, во голема мерка се од субјективен карактер и потекнуваат од туквото ниту Министерството за просвета, ниту одборите на селата, ниту власт и на масовните организации не се заинтересовани доволно за тој проблем. Това се гледа од следното:

А) Министерството за просвета нема конкретен план за помош барем во опие околии кои што минатата година стоеја слабо со опфаќањето на учениците, ниту пак е направена оваа година подробна анализа на положбата на теренот и превземени мерки истата да се поправи. Исто така нема водено добра кадровска политика, што се гледа во големото и често неправилно разместување на учителите, немање на картотека и непознавање на истите, како и непревземање сериозни мерки за решавање на проблемот за недостиг од учители.

Б) Извршните одбори го имаат това прашање во главно оставено на просветните отсеци, кои што поради немање на кадар, недоволната помош и контрола, како и презаангажирање на поверениците и просветните инструктори по други задачи и разни акции, не биле во состојба да укажат ефикасна помош на теренот.

Врз основа на установената положба Владата на НРМ

РЕШАВА:

1. Министерството за просвета да го обезбеди спроведувањето на Петгодишниот план за создавање на учителски кадри, извршувајќи извесни корекции и дополнувања во истите.

2. Во идната 1949 год. да се подигнат 100 нови училишта во селата и да се довршат започнатите 59. Министерството за просвета заедно со Планската комисија да изработи план за оваа работа.

3. Да се создадат 2—3 претпријатија во Македонија за изработка на инвентар за училиштата. Министерството за просвета да го устакочи ова со Министерството на комуналните работи.

4. Да се обрне поголемо внимание на учителските школи кои што се основен и понатаму единствен извор за учителските кадри. Да се осигура редовно снабдување на интернатите.

За учениците во учителските школи да се изработи систем на давање на стипендии спрема успехот и дисциплината кончувајќи од 600 до 1200 динари.

Министерството за просвета да го прегледа постоечкиот кадар на наставници и во учителските школи да даде по добри.

5. Од страна на Министерството за просвета да се изработи систем на награди и пофалби на народните учители.

6. Да се обрне поголемо внимание на чистотата по училиштата. Да се обезбеди хигиената по клозетите и да се врши дезинфекција. Во сите интернати да се заведе во работа по платис сестрано чистење и капење, а после тоа смотра.

ПО ПРАШАЊЕТО ЗА СОЗДАВАЊЕ НА УЧИТЕЛСКИ

КАДАР

1. а) Од Министерството за просвета и другите министерства, установи и претпријатија во Скопје веднаш да се ослободат сите учители што завземаат обично административни служби.

б) Со оглед на тоа програмата за второ одделение не е толку, обемна, а во градовите со мали исклучоци секој учител води по една паралелка; учителите во градовите да вемаат по две паралелки на второ одделение да работат појудневно со три часа со секоја паралелка. Учителите во градовите кои што водат во две паралелки да се ослободат од аналфабетската кампања и општообразователните курсеви.

Вкупно да се ослободат 121 учител и да се испратат во околиите спрема потреба. Со овој број да се отворат 50 нови училишта со 50 паралелки и 142 амбулантни училишта.

2. Се задолжува Секретаријатот за персонална служба при Владата на НРМ да води сметка:

а) Сите учители што се наоѓаат на други служби да се стават на расположение на Министерството за просвета и

б) Учителите што се враќаат од војска да неможат да се земат на работа на други служби без одобрение на Секретаријатот за персонална служба.

3. Да се направат прегледи по сите установи, министерства и претпријатија и да се пронајдат лица што завршиле VI, VII, и VIII клас гимназија а се наоѓаат на должности писари и слично за кои што се потребни помалку квалифици-

рани и Министерството за просвета да замалке конкурс за учители. Секој да се одржи крајот курс и да се испратат во селата.

Веднаш годинава од учителските школи ќе излезат само околу 100 нови учители кои број е далеку незадоволителен, па се превземат мерки за организирање на тримесечен курс со сиротни ученици од VI, VII, и VIII клас гимназија.

ЗА МАТЕРИЈАЛНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА УЧИТЕЛИТЕ

1. На секој ново назначен учител да му се даде по 5000 динари за купување на основниот мебел.

2. Се задолжуваат месните народни одбори да му обезбедат на учителите во селото виститојно бесплатно жилиште и по 5 метра дрва во годината бесплатно.

3. На учителите во селата да им се додели земјиште за обезбедување на своја мала економија.

4. Министерството на трговија и снабдување да осигура контрола да би го добивале учителите на време во ред следувањето а поверениците на околските одбори да се задолжат за ова во одборите.

Министерството за просвета да ги превземе веднаш следните мерки:

1. Да заведе солидна картотека за учителите до 15 декември.

За таа цел да се испратат на терен екипи со кои што претходно би се одржал семинар. До крајот на 1948 год. да се организираат картотеки во сите околии и градови.

2. Да се испратат инструктори по следните околии: Горче Петровска, Скопска, Гостиварска, Штипска, Кичевска, Светониколска, Кратовска, Радовишка, и Гевгелиска. Инструкторите да се задржат извесен период и да им помогнат на поверениците за просвета особено на теренот по слата за опфаќањето на децата. Тон да се сврши до крајот на месец ноември.

3. Во Министерството за просвета и народните одбори да се заведе точна евиденција дената што се подлежат на задолжително школување на теренот и за посетата во училиштата. При месните народни одбори на матичарите да се создадат тозни списоци за децата што се подлежат на задолжително школување. Во врска со ова да се изработат детални упатства, формулари, да се одржат семинари и на теренот да се образнуваат екипи од учители и претставници на масовните организации.

4. Министерството за просвета да помогне да се организираат спрема новата реорганизација поверствата за просвета до крајот на оваа година.

5. Во Министерството за просвета да се преврати досегашната пракса со преместување на учителите да се свеле на најнужниот минимум, за кое што се задолжува лично министерот за просвета.

За вршење преместување во рамките на околината, околските одбори да го известуваат претходно Министерството за просвета.

НАРОДНИТЕ ОДБОРИ

1. Просветните инструктори да се ослободат апсолутно од секакви други задолженија и на теренот да бидат најмалку 15 дена во месецот.

2. Сите извршни одбори до 25 овој месец сестрано да ги прегледаат проблемите на школството во врска со опфаќањето на сите деца подложни на задолжително школување и да направат план за таја работа. Во планот да слезат:

а) Конкретна помош на оние местни народни одбори каде што проблемот за опфаќање на децата во училиштата е најголем. Помошта да се состоји во одење на одборници и инструктори во тија места, каде што би се задржиле повеќе дена и укажале помош на местните народни одбори. Тон да се сврши до 10 декември.

б) Да свикаат сите претседатели и секретари на месни народни одбори на советување при околскиот одбор или да одржат пунктови советувања, на кои што би им се поставиле задачи во врска со опфаќањето на децата. Това да се изврши до крајот на месецот.

в) Во сите оние села каде што има голем процент неопфатени деца да се одржат собори на бирочите и на нив да се изнесат оние што намерно го кочат разрешувањето на тој проблем.

г) За зацврстување на дисциплината кај учениците спрема оние родители што не ги пуштат децата на училиште да се превземат извесни нужни административни мерки.

д) Да се ослободат сите училишта каде што се сместени народните одбори, како и други установи како и да се провајрат згради во оние села каде што нема училиште, и тоа до 10 декември.

г) Во координација со масовните организации да се организираат акции за снабдување на училиштата и учителите со дрва.

е) Да се изврши поправка на целиот стар искршен инвентар и да се превземат мерки за изработка на извесен број клупи до крајот на декември.

ж) Да се отворат мензи во сите оние села каде што има бедни ученици и ученички што идат од други села. При седмолеките каде што доаѓаат деца од други места да се отворат интернати во крајот на годината.

з) Онамо каде што има деца од Егејска Македонија а не се обфатени поради немање простории, инвентар и учители, тие првенствено се осигуруваат и за истите да се отвори менза при училиштето.

и) До 15 декември да се формираат на секаде родителско-учителски одбори и во нив да се обфатат претставници на масовните организации, АФЖ, Народната младина и Народниот фронт.

Во сите основни училишта по селата да се назначат редовно служители, кои што ќе ги чистат училиштата и ќе го пазат инвентарот.

За да можат околските народни одбори да го разрешат прашањето на инвентар од старна на Планската комисија да се отпуштат извесни количини штици, шајки стакла и кваки.

Министерството за трговија да отпушти контингент за снабдување на учениците со обувки и алишта.

Се задолжува министерот за просвета да го разработи овоа решение со сите свои подрачни органи и на 1 јануари 1949 г. да поднесе извештај пред Владата на НРМ за извршените работи.

Министер на просвета

Д. Мире с. р.

Претседател на Владата

Д. Колишевски с. р.

249

П РА В И Л Н И К

ЗА ПРИПРАВНИЧКИОТ СТАЖ, СТРУЧНИТЕ ИСПИТИ И КУРСЕВИ ЗА СЛУЖБЕНИЦИТЕ ОД ПРОСВЕТНО-НАУЧНАТА СТРУКА

I ПРИПРАВНИЧКИ СТАЖ

Член 1

Во просветно-научната струка приправничка служба мостом за звањата: воспитач, учител, стручен учител, преподавател, професор на средна школа, лаборант, препаратор, асистент и асистент на институт.

Приправничката служба за звањата од предходниот став трае две години.

Член 2

Приправниците за звањата: воспитач, учител, стручни учител, преподавател, професор на средна школа и асистент проведуваат стаж и тоа:

1. воспитач — во установи за предшколско воспитание или во детски домови или во пионерски домови — на воспитание на децата;

2. учител — во основна школа, во специјални стручни школи, во школи за ученици во стопанството и во други школи од ист ранг или во детски домови — на воспитание и образование на децата;

3. стручен учител — во специјални стручни школи или во други стручни или општообразовни школи — на стручно образование од одредена стручна гранка односно предмет;

4. преподавател — во седумгодишна школа или нејзе рамна школа, во школи за дефектни деца, во стручни школи и курсеви, во ученички или пионерски домови — на воспитание и образование на децата односно посетителите на школата или курсот;

5. професор на средна школа — во седумгодишна школа, во средни општообразовни и стручни школи и курсеви,

во ученички домови на воспитание и образование на учениците односно посетителите на школата или курсот;

6. асистент — на висока школа или факултет — стручни припремни и помошни работи за настава и работа на катедра односно предмети или групи предмети за кои што е назначен, помагање на студентите за совладување вежби и материјал, стручно научно работење на сопствено издигање и изградба во онаа гранка од науката во која што работи како асистент.

Член 3

Приправниците за звањата: лаборант препаратор и асистент на институт проведуваат стаж и тоа:

1. лаборант — во лабораториум на висока школа или факултет, во научни институти односно научни установи — на стручни лаборантски работи во спремање и подготвување материјали за истражување, вежби и опити, во изводење технички работи, како и последнаставни опити и работи во врска со истражувањето, а под стручно раководство, надзори и напатствија;

2. препаратор — во одделенија, кабинети или работилници за препарирање, во научни институти односно научни установи — на препарирање животни и растенија;

3. асистент на институт — во научни институти односно научни установи — на помошни работи во врска со истражувачкото и научното работење на институтот односно установата, на помали самостојни работи од тоа подрачје, спрема добивените задачи и под раководството контролата на раководителот од дотичниот сектор на научното истражување односно научното работење.

Член 4

Во приправничкиот стаж за одредено звање од просветно-научната струка се смета и времето проведено во приправничка служба во некое друго звање од просветно-научната струка, под услов кандидатот за стручен испит да мора да проведе најмалку шест месеци на работите на звањето за кое што полагаа стручен испит.

II СТРУЧЕН ИСПИТ

Член 5

Стручен испит за звањата наведени во чл. 1 од овој правилник полагаат приправниците кои што имаат услови за стекнување на овие звања пропишани со Уредбата за просветно-научната струка (чл. 2), по свршувањето на приправничкиот стаж.

За полагање на стручен испит можат да се пријават приправници и по исполнување на две трети (шеснаесет месеци) на приправничкиот стаж доколку покажале успех во работата. Мнение за тоа дава раководителот на установата за предшколско воспитание, односно детскиот дом раководителот на основна школа, ученички дом, седумгодишна школа, директорот на средна, средна стручна, виша школа, научен завод; деканот на факултетот или висока школа.

Член 6

Стручен испит може да се полага два пати едно по друго во испитни строкови, а третиот пат само по одобрение од старешината односно органот надлежен за назначување.

Член 7

Сроковите за полагање стручен испит за воспитач, учител, стручен учител, преподавател и професор на средна школа ги одредува старешината од надлежството за кое што е просветно-научната струка матична струка.

Приправниците за воспитачи, учители, стручни учители, преподаватели и професори на средна школа се пријавуваат за полагање на стручниот испит на своите непосредни старешини кои што ја спроведуваат пријавата со свое мнение и со потребни податоци на испитната комисија.

За стручен испит од другите звања кандидатите му се пријавуваат на раководителот на установата во која што работат, по чиј предлог старешината односно органот надлежен за назначување односно старешината на надлештвото за кое што е просветно-научната струка матична струка, одредува срок за полагање на испитот спрема приликите и потребата. И во овој случај раководителот на установата во која што работи службеникот при спроведувањето на пријавата го дава своето мнение и потребните податоци на испитната комисија.

Во пријавата за испит кандидатот треба да изложи краток животопис за дотогашната своја служба и евентуални научни работи, како и за научните трудови ако ги има.

Член 8

Стручниот испит за воспитач, учител и стручни учител се полага во учителските или други средни школи пред постојана едногодишна комисија, што ја определува во почетокот на учебната година Министерот за просвета.

Стручниот испит за преподавател и професор на средна школа се полага на Вишата педагошка школа односно факултет пред постојана едногодишна комисија, што ја определува во почетокот на учебната година Министерот за просвета во согласност со Претседателот на Комитетот за универзитет, високи школи и научни установи.

Стручниот испит за лаборант и препаратор се полага во наставна установа, научен институт односно научна установа кај која што лаборантот односно препараторот работи или во установа од ист ранг што ќе ја одреди надлежниот старешина односно орган за назначување, а пред комисија што ја одредува старешината односно органот надлежен за назначување.

Стручниот испит за асистент се полага на факултет односно висока школа пред комисијата што ја определува Претседателот на Комитетот за универзитет, високи школи и научни установи.

Стручниот испит за асистент на институт се полага во научен институт, научна установа или на факултет пред комисија што ја определува Претседателот на Комитетот за универзитет, високи школи и научни установи.

Со решение од органите надлежни за образование на испитни комисии од претходните ставови на овој правилник може стручниот испит да се полага и во други организациони единици.

Член 9

За стручните испити можат органите надлежни за објавување на комисии од чл. 8 на овој правилник да определат постојани комисии за една година.

Член 10

Приправниците за воспитачи, учители и стручни учители ќе полагаат стручен испит по следниот распоред на местата:

1. Во Учителската школа во Скопје кандидатите кои што се на служба во: Скопје, Куманово, Тетово и околините: гостиварска, горче-петровска, дебарска, кратовска, кумановска, кривопаланска, скопска и тетовска.

Во оваа школа ќе полагаат и сите учители-приправници кои што работат во одделенијата на основните училишта на територијата на Народна Република Македонија со шиптарски — односно турски наставен јазик:

2. во Учителската школа во Битола кандидатите кои што се на служба во Битола, Охрид, Прилеп и околините: битолска, бродска, демирхисарска, кичевска, крушевска, охридска, прилепска, ресенска и струшка;

3. во Учителската школа во Штип кандидатите кои што се на служба во Штип, Струмица, Титов Велес и околините: беровска, белгелска, кочанска, радовишка, струмичка, световилска, титоввелешка, тиквешка, царевоселска и штипска.

Приправниците за стручни учители ќе полагаат стручен испит во Средната художествена школа, односно во Средната музичка школа во Скопје а приправниците за стручни учители по фискултура во средна школа, школа што ќе ја одреди Министерот за просвета.

Член 11

Членовите на испитната комисија можат да бидат стручњаци од организационата единица на која што и припаѓа службеникот, наставен односно научен персонал од установата на која што се полага испитот, стручњаци од други установи и единици, истакнати стручни и педагошки работници.

Испитната комисија се состои од претседател и најмаалку два члена.

На претседателот и на секој член се одредува по еден заменик.

Должноста на секретар на испитната комисија ја врши еден службеник кого што го одредува раководителот на кадровата служба во Министерството за просвета односно во Комитетот за универзитет, високи школи и научни установи.

Секретарот води записник за работата на испитната комисија и ги врши сите административни работи кои што се во врска со испитот, но нема право да учествува во испитувањето.

Член 12

Стручниот испит за звањата наведени во чл. 1 од овој правилник се состои од општ и стручен дел и тоа:

Општ дел

Програмата на општиот дел ја пропишува Претседателот на Владата.

Стручен дел

1. за воспитач, учител и стручен учител:

а) писмена подготовка за практична работа, практична работа (одржан час во школа или воспитна единица во установа за предшколско воспитание односно во детски дом) и усна одбрана на практичната работа;

б) на усниот испит се полага македонски односно турски или шиптарски јазик; материјата за организационите форми на пионерската организација, како и нејзините задачи; материјата од административно организационото послушање на работата во училиштето односно установата за предшколско воспитание или детски дом.

2. За преподавател и професор на средна школа:

а) писмена подготовка за практична работа, практична работа (одржан час во школа односно воспитна единица, во ученички дом) и усна одбрана на практичната работа;

б) на усниот испит се полага македонски односно турски или шиптарски јазик; познавање на задачите, работата и организационите форми на пионерите и средношколската народна младина, како и познавања од потребните организационо-административни прашања за работа во школа односно во ученички дом.

3. За лаборант и препаратор:

а) усен испит по македонски односно турски или шиптарски јазик и од предметите на односната специјална струка; и

б) изведување на односни практични вежби.

4. За асистент и асистент на институт:

а) усен испит по македонски односно турски или шиптарски јазик;

б) усен испит од односната научната гранка;

в) усен испит од познавање на еден странски јазик; и

г) практична работа од односната специјалност.

5. За асистент:

а) познавање на задачите, работата и организационите форми на народната студентска младина; и

б) познавање на законите, уредбите и прописите од подрачјето на универзитетот односно на научните установи.

Член 13

Под одбрана на практична работа од член 12 точ. 1 и 2 од овој правилник се разбира поширок устен испит од педагогија и стручно знаење во опсегот на школскиот материјал, а во врска со научната основа на тој материјал.

Член 14

Стручниот испит се оценува со: положил со одличен, многу добар, односно добар успех и неположен.

Оцената ја донесува испитната комисија. На приправникот по положениот стручен испит му се издава свидетелство за положениот испит за одредено звање по образец што ќе го пропише Министерот за просвета односно Претседателот на Комитет за универзитет, високи школи и научни установи.

Во свидетелството, покрај личните податоци, треба да влезе и белешка по кој пат приправникот го полага испитот.

Свидетелството за положениот стручен испит го потпишуваат претседателот и секретарот на испитната комисија.

Член 15

Патувањето во врска со полагањето на стручниот испит се смета како службено патување и на кандидатот му припаѓа накнада за службено патување, по прописите за накнада на трошковите за службено патување.

Ако кандидатот неоправдано одустане од полагањето на испит нема право на накнада на трошковите за патување во врска со полагањето на испитот.

Член 16

Ако кандидатот во текот на стручниот испит одустане од понатамошното полагање на испитот по причини кои што по мнението на испитната комисија не се оправдани, се смета дека не го положил испитот.

Ако кандидатот во текот на стручниот испит биде спречен да го продолжи полагањето по причини кои што се по мнението на испитната комисија, оправдани, по молба на кандидатот и врз основа на писмени докази, комисијата донесува решение за одложување на останатиот дел од испитот. Одложувањето може да се даде само до крајот на испитниот срок.

Член 17

Воспитач, учител или стручен учител со положен стручен испит кој што се преведува по стечените школски квалификации во звањето преподавател не влегува во тоа звање како приправник и не полага стручен испит за преподавател.

Преподавател со положен стручен испит кој што се преведува по стечените школски квалификации во звањето професор на средна школа, не влегува во тоа звање како приправник и не полага стручен испит за професор на средна школа.

Асистент на институт со положен стручен испит кога се преведува во звањето асистент, не влегува во тоа звање како приправник и не полага стручен испит за асистент.

Исто важи и за асистент кога се преведува во условите од претходниот став за асистент на институт.

III СТРУЧНИ КУРСЕВИ ЗА ДОБИВАЊЕ ЗВАЊА ВО**СТРУКАТА****Член 18**

Во просветно-научната струка можат преку курс да се стекнат квалификации за звањето помоштен воспитач, воспитач, лаборант и препаратор.

Курсевите за звањата од претходниот став се од среден ранг.

Член 19

На курсевите за звањата споменати во чл. 18 од овој правилник може да се примаат лица и тоа:

1. за помоштен воспитач со свршена седумгодишна или нејзе рамна школа под услов да не се помлади од седумнаесет години. Курсот трае најмалку три месеци;

2. за воспитач со непотполна средношколска спрема што не е пониска од свршената седумгодишна школа или нејзе рамна школа под услов да не се помлади од седумнаесет години. Курсот за воспитачи трае најмалку девет месеци

Член 20

Лицата со вршен курс од чл. 19 точ. 1 од овој правилник и со успешно проведена пракса во звањето помоштен воспитач најмалку три години можат да полагаат стручен испит за воспитачи по чл. 12 точ. 1 од овој правилник.

Лицата кои што завршиле курс од чл. 19 точ. 2 од овој правилник се разврстуваат во звањето воспитач, издржуваат приправнички стаж од чл. 2 на овој правилник и полагаат стручен испит по чл. 12 од овој правилник.

Член 21

На курсевите од чл. 18 од овој правилник за звањата лаборант и препаратор можат да се примаат лица со свршена седумгодишна или нејзе рамна школа под услов да имаат најмногу една година пракса и да не се помлади од седумнаесет години. Курсот за лаборанти и препаратори трае најмногу девет месеци.

Член 22

Курсевите од чл. 18 од овој правилник треба да опфатат, покрај наставата од предметите на општото образование одделено настава од мајчин јазик, детска книжевност и практични работи.

За лаборанти и препаратори наставата треба особено да ги опфатат практичните звања и вештини од струката за која што се подготвува курсистот.

Член 23

Слушатељите на курсовите од чл. 18 на овој правилник по свршењето на курсот и по положениот испит добиваат и диплома за стечените квалификации.

Завршните испити на овие курсеви се полагаат пред комисијата што ја одредува старејината односно органот надлежен за назначување.

Завршниот испит треба да содржи устен и писмени дел, спрема струката, и практична работа.

Член 24

По исклучение и по потреба можат да се организираат курсеви за учители.

На овие курсеви можат да се примаат лица кои што свршиле најмалку седумгодишна или нејзе рамна школа и што не се помлади од седумнаесет години.

Овие курсеви траат најмалку девет месеци.

По исклучение од став 2 на овој член на курсевите за учители во турските и шиптарските училишта можат да се примаат лица со несвршена седмогодишна школа.

На овие курсеви можат да се примаат лица кои што свршиле најмалку седумгодишна или нејзе рамна школа и што не се помлади од седумнаесет години.

Курсевите за учители од предниот став траат најмалку осумнаесет месеци.

За лицата кои што завршиле курс предвиден по овој член и кои што се назначени после курсот како учители на приправничка служба важат одредбите од чл. 34 став II и III од овој правилник.

IV ПРЕМИН ОД СТРУКА ВО СТРУКА**а) за приправници****Член 25**

При преминот од друга струка во просветно-научната струка потребно е приправникот да има стручна односно школска спрема пропишана за просветно-научна струка и на крајот на одредениот срок да положи стручен испит.

На приправникот може старешината односно органот надлежен за назначувањето да му ја признае поранешната приправничка служба, но така да не може приправничката служба во просветно-научната струка да биде пократка од шест месеци и да не може вкупната приправничка служба да биде пократка од две трети од приправничката служба на просветно-научната струка од чл. 5 на овој правилник.

Член 26

На приправникот кој што положил стручен испит пред престанокот на службата ќе му се признае положениот испит при враќањето на служба, ако прекинувањето не било покое од пет години.

б) за службеници

Член 27

Премин од друга струка во просветно-научна струка се гледува ако службеникот со положен стручен испит во поранешната струка има стручна спрема за односното звање од просветно-научната струка и на крајот на одредениот срок положи стручен испит. Срокот за полагање на овој испит не може да биде пократок од шест месеци ниту помал од една година.

По положениот испит службеникот се назначува на одредено звање. До назначувањето на ова звање службеникот задржува платата од дотогашното звање.

По просветно-научната струка службеникот ќе полага само устен испит од практичната работа по одредбите на чл. 12 од овој правилник.

Ако при преминот од друга страна во просветно-научната струка службеникот добие некое повисоко звање за кое што не е пропишан стручен испит, ќе полага стручен испит предвиден за почетното звање од одредената група на звања.

Член 28

Стручен испит при преминот од друга струка во просветно-научна струка нема да полагаат службениците кои што доаѓаат за раководни службеници, како ни службениците кои што преминуваат поради особена способност и потреба на службата.

Исто така од стаж и од полагање на испити можат да се ослободат службениците кои што имаат, по оценка на стручна комисија, докажана спрема и пракса за вршење работи од одреденото звање.

Решение за тоа донесува старешината односно органот надлежен за назначување.

V ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 29

Преведените приправници мораат да полагаат испит по одредбите на овој правилник.

Ако на преведен приправник му истекнал срокот на приправничката служба или ќе му истекне до 12 ноември 1948 година, ќе му се предложи во тој случај приправничката служба за полагање на стручен испит најмногу за две години од денот на влегувањето во сила на Уредбата за просветно-научната струка.

Член 30

Службеникот кои што не положил стручен испит или испитот што го положил не му одговара на испитот пропишан за звањето во кое што е предвиден, должен е стручниот испит односно дополнувањето на овој испит да го положи во срок од две години од преведувањето во звањето.

Член 31

Старешината односно органот надлежен за назначување за да донесе решение по став II на член 18 од Уредбата

за просветно-научната струка, са ослободување од полагање на стручен испит на службениците кои што се истакнале со досегашната своја работа во струката со педагошко-теоретска и практична спрема, ќе побара мнение од стручна комисија одредена од него.

Член 32

Приправниците за професори на средна школа чија што специјалност е немски, италијански, англиски или латински јазик или предмет што не се предава во средните школи ќе полагаат стручен испит од оној предмет што го училе и полагале на факултет под „б“ или од македонски односно руски јазик ако најмалку шест месеци пред полагањето на испитот преподавале еден од тие предмети и се оспособиле за преподаватели по него.

Член 33

Припадниците за професори односно преподаватели на средни школи, кои што дипломирали на теолошкиот факултет односно свршиле богословска школа со ранг на средна школа, а сега преподавател по руски јазик, должни се да полатаат стручни испит за професор на средна школа односно преподавател на тој јазик спрема одредбите на чл. 12 од овој правилник.

Член 34

По исклучение од чл. 5 на овој правилник стручен испит можат да полагаат учители кои што немаат учителска школа, па со успех свршиле учителски односно педагошки курс и дипломите од тие курсеви им се израмнуваат со дипломите за свршена учителска школа спрема Уредбата за одредување рангот на учителските курсеви, а имаат припишан приправнички стаж и покажан успех во работата во школата.

Исто така можат да полагаат стручен испит и учителите кои што немаат учителска школа, но со успех свршиле курс предвиден во чл. 24 од овој правилник, а имаат припишан приправнички стаж и покажан успех во работата во школата.

Учителите од преходниот стаж треба да минат во текот на приправничкиот стаж, а пред полагањето на стручниот испит, дополнително стекнување на педагошка и општообразована спрема во рамките на материјалот и програмата за учителска школа.

На завршниот испит на дополнителното школување посетителот добива сведожба за положен завршен испит со забелешка дека тој испит е еднаков со завршениот испит на учителска школа.

Член 35

Постоејќите специјални стручни курсеви има да се савбразат со одредбите за стручните курсеви од овој правилник, со исклучение на курсовите поменати во уредбата за одредување рангот на учителските курсеви.

Член 36

Во секој спорен конкретен случај стручна комисија ќе реши на кој стручен испит од овој правилник му одговара порано положениот испит.

Член 37

Овој правилник влегува во сила од денот на објавувањето му во „Службен весник на Народна Република Македонија“.

Бр. 10420 од 23 септември 1948 год. Скопје

Министер за просвета
Д. МИРЕ с. р.

Согласен

Претседател на Владата
Л. Колишевски, с. р.

250

Врз основа на член 12 став 2 од Уредбата за пресметување и наплата на болничните трошкови во државните здравствени установи („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 56/48 год.) пропишувам

П РА В И Л Н И К

ЗА ИЗДАВАЊЕ УВЕРЕЊА ЗА КОРИСТЕЊЕ ПРАВОТО НА БЕСПЛАТНО ЛЕКУВАЊЕ ОДНОСНО ЛЕКУВАЊЕ СО ПОПУСТ ВО ДРЖАВНИТЕ ЗДРАВСТВЕНИ УСТАНОВИ

Чл. 1

Уверења за правото на лица да се лекуваат бесплатно односно со попуст во државните здравствени установи во смисол на член 6 и 8 од Уредбата за пресметување и наплата на болничните трошкови во државните здравствени установи ќе ги издаваат:

- 1) околиски или други државни лекари — за ослободувањата наведени во член 6 точки 1, 2, 3, 4, 5, 8 и 9 и за олесненијата предвидени во член 8 точка 1 од Уредбата;
- 2) извршните одбори на околиските, градските односно реонските народни одбори — за ослободувањата наведени во член 6 точки 6, 7, 10, 11, 14 и 15 и за олесненијата наведени во член 8 точка 2 (деца од предучилишна возраст, доколку немаат право на бесплатно лекување) и точка 3 од Уредбата;
- 3) установите каде се болните сместени — за ослободувањата наведени во член 6 точка 12 од Уредбата.
- 4) управите на училиштата — за ослободувањата наведени во член 6 точка 13 и за олесненијата наведени во член 8 точка 2 од Уредбата (ученици и студенти на сите училишта, доколку немаат право на бесплатно лекување);
- 5) деканатот на медицинскиот факултет — за ослободувањата наведени во член 6 точка 16 од Уредбата.

Чл. 2

Органите и установите од претходниот член надлежни за издавање на уверења, ќе издаваат уверења за ослободувањата наведени во член 6 точки 8, 9, 10, 11 и 14 од Уредбата за пресметување и наплата на болничните трошкови во државните здравствени установи врз основа исправите издадени од органите наведени во тие прописи со кои се докажува правото на ослободување.

Постапката за издавање уверења по овој правилник е слободна.

Уверењата се ослободени од такса согласно член 12 став 1 од Уредбата за пресметување и наплата на болничните трошкови во државните здравствени установи.

Чл. 3

Уверењето треба да ги содржи следните податоци:

- 1) фамилно и родено име на болниот, името на таткото и мајката, како и фамилното име на мајката, ден, месец и година на раѓањето, место на раѓањето, сегашно местожительство, занимање, државјанство;
- 2) основ за ослободување односно попуст;
- 3) означување на болеста како основ за ослободување односно попуст.

Здравствените установи, во кои се лекуваат болните лица, ставаат на болесничкиот лист со потпис на лекарот и печатот на установата следното:

„Ослободен од плаќање на трошковите по член 12 став 1 од Уредбата за пресметување и наплата на болничните трошкови во државните здравствени установи („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 56 од 8. VII. 1948 год.).“

Чл. 4

Прописите на овој правилник сходно ќе се применуваат и на случаите што настанија од денот на влегувањето во сила на Уредбата за пресметување и наплата на болничните трошкови во државните здравствени установи.

ла на Уредбата за пресметување и наплата на болничните трошкови во државните здравствени установи.

Чл. 5

Овој правилник влегува во сила со објавувањето му во „Службен весник на Народна Република Македонија.“

Број 7302 од 15 август, 1948 год., Скопје.

Министер, за народно здравје
Д-р. В. Попадич, с. р.

251

Во врска со Наредбата на Министерството за трговија и снабдување на ФНРЈ за регулирање продажбата и купувањето на земјоделските производи („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 95/48) се издава следно

НАПАТСТВОЕ

ЗА РЕГУЛИРАЊЕ ПРОДАЖБАТА И КУПУВАЊЕТО НА ЗЕМЈОДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИ НА ПОДРАЧЈЕТО НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Добитокот за колање, работниот и приплодниот добиток, свињите, прасињата, преработките од месо (суво месо, сланина, сало и т. н.) маст, масло (топав путер), лој и уље за јадење, алкохолни пијалаци (вино ракија) како и шеќер (што производителите го добијат како накнада во натура за продадената шеќерна репа), земјоделците — производители можат слободно да ги продават кај своите куќи, на својот имот и на пазарите во околината во која што живеат, како и на пазарштата од околните што се граничат со оваа околина.

Бидејќи да пазарштата се во градовите, значи, земјоделците производители поменатите произведенија можат да ги продават како на пазарите во градовите кои територијално влизат во односната околина, така и во градовите на околните кои граничат со дотичната околина.

Освен во напред поменатите места, земјоделците-производители можат поменатите производи да ги продават и на производните и градежните центри: како што се рудниците и поголемите градежни објекти, доколку истите се во односната или граничната околина.

Точ. 2

На пазарите на гр. Скопје можат да ги продават поменатите производи како земјоделците-производители од околните: Скопска, Горче Петровска и Кумановска, така и производителите од околните Тетовска и Свето-Николска.

Точ. 3

Работен и приплоден добиток и слаби свињи за потреби Земјоделците не можат да продават пресно месо од крупен и ситен добиток, од свињи и прасиња.

Точ. 4

Потрошачите можат да купуваат производи од точ. 1 непосредно од производителот на подрачјето од околината каде што живеат како и на подрачјето од околните што се граничат со оваа околина.

Точ. 5

на своето стопанство земјоделците можат да купуваат само на подрачјето од околината во која што живеат и на подрачјето на околината што се граничат со овие околии.

Вон од ова подрачје стопанствата можат да набавуваат работен и приплоден добиток и слаби свињи преку своите земјоделски задруги и задружни сојузи.

За купување на работен и приплоден добиток потребно е, земјоделецот да има потврда од својот местен народен одбор, дека добитокот му е потребен за работа односно приплод.

По извршената купувачка на работниот односно приплодниот добиток во потврдата ќе се убележи колку глави и од која врста добиток е купил дотичниот земјоделец. Убедежувањето го врши органот кој што издава односно врши пренос на сточни пасоши.

По извршената купувачка земјоделецот е должен да ја поднесе потврдата на својот местен народен одбор. Месниот народен одбор води евиденција и контрола купениот добиток да не се препродава или коле и да се спречи секоја шпекула со приплодниот односно работниот добиток.

Само по одобрение на месниот н. одбор може земјоделецот купениот работен односно приплоден добиток да го препродаде или коле.

Предната постапка е и на случај кога стоката се набавува преку земјоделски задруги или задружни сојузи.

Точ. 6

Како гранични околии се сметат сите околии што се граничат со околицата во која што живее производителот односно потрошачот, без оглед дали тие околии се наоѓаат на подрачјето на НР Македонија или се некои од подрачјето на НР Србија.

Точ. 7

За прекршачите од точ. 5 од наредбата за регулирање продавањето и купувањето на земјоделските производи важат одредбите од истата наредба — точ. 5.

Точ. 8

Со горе поменатата наредба на Министерството за трговија и снабдување на ФНРЈ ставени се вон сила прописите на: Наредбата за регулирање прометот со работен и приплоден добиток бр. 54697 од 26. VI. 1946 год. („Службен лист на ФНРЈ бр. 53/46) и наредбата за регулирање продавањето и купувањето на земјоделските производи („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 34/48) заедно со Наредбата за нејзините измени и пополненија („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 39/48 и бр. 48/48).

Точ. 9

Со ова напатствие се одменува Напатствието на ова Министерство бр. 7630 од 10. V. 1948 год. за регулирање продажбата и купувањето на земјоделските производи на подрачјето на НР Македонија.

Точ. 10

Околиците народни одбори со содржанието на ова напатствие ќе го запознат населението од своето подрачје.

Бр. 18340 од 22 XI. 1948 год. Скопје.

Министер, за трговија и снабдување
К'. Миљовски, с. р.

253

Врз основа на чл. 16 од Уредбата на Владата на Народна Република Македонија—за откуп на оризовата арпа (нелупен ориз) од реколтата 1948 год., издавам следна

НАРЕДБА

ЗА РЕГУЛИРАЊЕ ПРОМЕТ НА ОРИЗОВАТА АРПА И ОРИЗ НА ПОДРАЧЈЕТО НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ДО ЗАВРШЕТОКОТ НА ЗАДОЛЖИТЕЛНИОТ ОТКУП

1.

До завршетокот на задолжителниот откуп земјоделските производители не можат да продадат, зајмуват, подаруваат или на било кој друг начин да отуѓуваат оризова арпа и ориз.

2.

Исклучително, земјоделците-производители кои пред завршетокот на задолжителниот откуп ја испорачат на овластените ткупни претпријатија својата задолжителна испорачка и количината на оризова арпа што се должи да ги испорачат врз основа на склучените договори (контрахирање), можат да ги отуѓат своите слободни одвишоци на оризовата арпа врз основа на одобрение на околицката управа за откуп.

Ова одобрение го издава околицката управа за откуп врз основа на потврда од откупеното претпријатие дека земјоделецот во целост ја предял својата задолжителна испорачка односно договорената количина на оризовата арпа.

3.

Денот за завршетокот на задолжителниот откуп во смисол на т. 1 од ова наредба ќе се објави дополнително.

4.

Земјоделец-производител кој што ќе ја отуѓи својата оризова арпа против одредбите од ова наредба, доколку неговата постапка не содржи елементи на кривично дело, ќе се казни за прекршување со парична казна до 20.000 динари или со поправителна работа 2 месеца.

За водење постапка и изречување на казна надлежен е извршниот одбор на околицкиот (градскиот) народен одбор по прописите од Основниот закон за прекршоци.

Ова наредба стапува на снага веднаш.

Број 13951 од 25 IX 1948 год. Скопје

Министер за трговија и снабдување

А. Каневче, с. р.

СОДРЖИНА:

Рег. бр.

Стр. бр.

247	Одлука на Владата на Народна Република Македонија за организацијата и работата на Околицкиот народен одбор за скопска околица	267
248	Решение на Владата на Народна Република Македонија за опвакањето на деца кои што подлежат на задолжително школување во основните училишта	269
249	Правилник за приправничкиот стаж, стручните испити и курсеви за службениците од просветно на-учната струка	271
250	Правилник за издавање уверења за користење пра-вото на бесплатно лекување односно лекување со попуст во државните здравствени установи	273
251	Напатствие за регулирање продажбата и купува-њето на земјоделски производи на подрачјето на Народна Република Македонија	273
252	Наредба за регулирање прометот на оризовата ар-па и ориз на подрачјето на Народна Република Ма-кедонија до завршетокот на задолжителниот откуп	276